

KREDITNO-GARANTNI PROGRAM ZA OBRТNIKE I OSTALE SAMOSTALNE PRIVREDNE DJELATNOSTI

1. PREDMET KREDITNO-GARANTNOG PROGRAMA

Predmet kreditno-garantnog programa je utvrđivanje cilja, korisnika programa, iznosa i namjene sredstava, procedure izdavanja garancije, kao i mjerenje učinaka i nadzora programa.

Garancije Fonda koje se izdaju počev od 01.06.2021.godine tj. poslije isteka roka od 12 mjeseci od dana proglašenja prestanka nesreće uzrokovane pandemijom COVID-19, će biti usmjerene na pružanje podrške pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih obrta i ostalih samostalnih privrednih djelatnosti, povećanju konkurentnosti i zapošljavanju, što je definisano ovim kreditno-garantnim programom koji će biti u primjeni od 01.06.2021.godine.

Garancije ovoga fonda za svaki pojedinačni kredit iznose 50% glavnice kredita.

Garancije Fonda su namijenjene za finansiranje:

- a) tekuće likvidnosti (isplata plata, plaćanje poreza i doprinosa, i sl);
- b) obrtnih sredstava;
- c) investicija u stalna sredstva.

Garancije Fonda mogu se izdavati sa rokom dospijeca do 60 mjeseci za finansiranje tekuće likvidnosti i obrtnih sredstava, te do 120 mjeseci za finansiranje investicija, uključujući grace period do 18 mjeseci za sve dugoročne kredite.

Garancije Fonda ne mogu se izdavati za kredite namijenjene za:

- a) kupovinu zemljišta i poslovnih prostora;
- b) kupovinu poslovnih udjela ili dionica;
- c) finansiranje transakcija između korisnika kredita i sa njim povezanih lica;
- d) refinansiranju postojećih kreditnih obaveza i obaveza po osnovu finansijskog lizinga;
- e) finansiranje djelatnosti kao što su:
 - proizvodnja duhana i destiliranih alkoholnih pića, te povezanih proizvoda i trgovina njima,
 - igre na sreću, kockanje, klađenje i kasina,
 - proizvodnje oružja i municije, te trgovina njima,
 - trgovina na veliko i na malo,
 - iznajmljivanje i davanja u zakup (lizing) automobila i motornih vozila (rent-a-car).

2. CILJ

Cilj programa je pružanje podrške pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih obrta i ostalih samostalnih privrednih djelatnosti, povećanju konkurentnosti i očuvanju postojećeg stepena zaposlenosti, te kreiranje novih radnih mjesta.

Program osigurava lakši pristup kreditnim sredstvima za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti u svim privrednim sektorima, osim za djelatnosti koje su navedene u Poglavlju 1. pod e), ovog Programa. Sredstva su namijenjena obrtnicima i ostalim samostalnim privrednim djelatnostima u svim privrednim sektorima kako je opisano u

Poglavlju 3. ovog Programa, a koji imaju otežan pristup kreditnim sredstvima zbog većeg rizika, izazvanog poremećajima likvidnosti i/ili nedostatku adekvatnog kolaterala.

3. KORISNICI KREDITNO-GARANTNOG PROGRAMA

Korisnici kredita su subjekti male privrede – obrti i ostale samostalne privredne djelatnosti čije je sjedište na području Federacije BiH, te imaju najmanje jednog (1) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Kreditno-garantni program za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti obuhvata korisnike organizovane u skladu sa:

- Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima,
- Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti,
- Zakonom o turističkoj djelatnosti i
- Ostalim zakonima po kojima se organizuju samostalne privredne djelatnosti u FBiH.

Obveznici koji su registrovani tokom godine u kojoj podnose zahtjev za kredit, također imaju pravo apliciranja na ovaj Program.

Garancije Fonda mogu se izdavati samo za korisnike kredita koji ispunjavaju uslov:

- plasmani korisnika kredita u bankama na dan podnošenja zahtjeva su raspoređeni u nivo kreditnog rizika 1 ili 2;

Navedeni uslov se ne primjenjuje na korisnike kredita koji nemaju kreditna zaduženja kod komercijalnih banaka.

Garancije Fonda ne mogu se izdavati korisnicima kredita koji*:

- a) imaju dospjele, a neizmirene obaveze po osnovu doprinosa, direktnih i indirektnih poreza, a za koje nisu zaključeni sporazumi o obročnom plaćanju duga i/ili koji ne izmiruju obaveze po navedenom sporazumu;
- b) su sudužnici ili jemci po drugim kreditima ili finansijskom lizingu koji nisu raspoređeni u nivo kreditnog rizika 1 ili 2;
- c) su u većinskom vlasništvu članova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije, Uprave i Nadzornog odbora Razvojne banke;
- d) su korisnici kredita po Kreditno-garantnom programu za izvoznike i/ili Kreditno-garantnom programu za poljoprivredu i prehrambenu industriju.

*Za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti nije primjenjiv kriterij isplata dobiti/dividende (član 11. stav 3. pod b) Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom) budući da dobit ovih korisnika predstavlja lični dohodak vlasnika odnosno samostalnog poduzetnika, koji se isplaćuje isključivo po podnošenju specifikacije za utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti – Obrazac SPR 1053.

4. IZNOS POJEDINAČNIH KREDITA I NAMJENA SREDSTAVA

Kreditni za koje se mogu izdavati garancije u okviru Programa su:

1) Krediti za likvidnost do 300.000 KM

2) Krediti za obrtna sredstva do 400.000 KM

3) Krediti za investicije do 500.000 KM

Korisnik može aplicirati samo za jednu namjenu, kao i za kombinaciju namjena kredita opisanih pod 1), 2) i 3) vodeći računa o maksimalnim iznosima za pojedine namjene, kao i o ukupnom maksimalnom zaduženju jednog korisnika u iznosu od 800.000 KM.

4) Kratkoročni krediti do 300.000 KM

Ovakva vrsta kredita pored anuitetskog načina plaćanja, omogućava i jednokratnu otplatu kredita. Kratkoročni krediti se mogu koristiti za likvidnost i/ili obrtna sredstva.

Maksimalni rokovi pokriveni garancijom su:

- 60 mjeseci - krediti za likvidnost i obrtna sredstva – grace period do 18 mjeseci
- 120 mjeseci - krediti za investicije - grace period do 18 mjeseci
- 12 mjeseci za kratkoročni kredit

5. PROCEDURA IZDAVANJA GARANCIJE

Subjekt male privrede – obrti i ostale samostalne privredne djelatnosti, podnosi zahtjev za odobravanje kredita komercijalnoj banci.

Pored Zahtjeva za odobravanje kredita, klijent je dužan dostaviti dokumentaciju koju od njega traži komercijalna banka u cilju utvrđivanja kreditne sposobnosti.

Po odobravanju kreditnog zahtjeva od strane komercijalne banke, ista šalje odluku o kreditu prema Razvojnoj Banci Federacije BiH koja provodi postupak izdavanja garancija Fonda. Pravo na garanciju ne postoji, već Razvojna banka o svakom zahtjevu donosi pojedinačnu odluku nakon provjere ispunjavanja uslova propisanih Uredbom o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim Fondom i kreditno-garantnim programima.

Garancija Fonda se izdaje za kredite ugovorene u KM.

U slučaju da je banka odobrila kredit sa valutnom klauzulom u nekoj stranoj valuti, garancija Fonda se može izdati samo za kredite uz valutnu klauzulu za EUR, a maksimalna garancija po jednom kreditnom zahtjevu je 250.000 KM. Ukupan iznos garantovanih obaveza Fonda prema jednom korisniku ne može biti veći od 400.000 KM.

Na garancije Fonda izdate u sklopu ovog kreditno-garantnog programa se plaća naknada za izdavanje garancije i premija rizika.

Naknadu i premiju rizika, u ime korisnika kredita, plaća komercijalna banka i to na sljedeći način:

a) jednokratna naknada za izdavanje garancije po stopi od 0,15% obračunava se na iznos garancije i plaća se prije izdavanja garancije;

b) premija rizika obračunava se na nedospjeli iznos glavnice kredita za koji je izdata garancija, za svaku godinu trajanja garancije po godišnjoj stopi od 0,30% i plaća se na kvartalnoj osnovi unaprijed.

Ukupan iznos izdatih garancija po ovom Programu ne može prelaziti iznos od 50 miliona konvertibilnih maraka umanjen za iznos garancija koje su izdate do 31.05.2021. godine po osnovu Kreditno-garantnog programa za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti („Službene novine Federacije BiH broj 65/20).

6. MJERENJE UČINAKA KREDITNO-GARANTNOG PROGRAMA

Razvojna banka će u saradnji sa komercijalnim bankama, na kvartalnoj osnovi, u roku od 60 dana po isteku kvartala izvještavati Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta o broju zaprimljenih zahtjeva od strane obrta i ostalih samostalnih privrednih djelatnosti, broju i iznosu odobrenih kreditnih zahtjeva od strane komercijalnih banaka, broju i vrijednosti izdatih garancija od strane Razvojne banke FBiH i strukturi kredita u relativnom i apsolutnom iznosu odobrenih za likvidnost, obrtna sredstva i investicije po ovom kreditno-garantnom programu.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će u saradnji sa nadležnim institucijama dodatno prikupiti podatke o broju očuvanih radnih mjesta, broju novih radnih mjesta i povećanju ekonomskih aktivnosti korisnika kredita.

Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta će na osnovu navedenih podataka na godišnjem nivou izvještavati Vladu Federacije BiH o učincima kreditno-garantnog programa.

7. NADZOR

Komercijalna banka je dužna pratiti namjensko korištenje kredita i RB FBiH dostaviti Izjavu da su sredstva kredita namjenski iskorištena, u skladu sa odredbama ugovora o kreditu i uslovima kreditno-garantnog programa iz kojeg je kredit odobren.

Ako su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom i propisa donesenih na osnovu ove Uredbe, komercijalna banka je dužna obavijestiti Razvojnu banku o nenamjenskom korištenju sredstava, te na prvi poziv Razvojne banke vratiti originalni primjerak garancije.

Nadzor nad namjenskim korištenjem kredita, u saradnji sa komercijalnom bankom, kao ex post kontrolu može vršiti i Razvojna Banka FBiH.

U svrhu nadzora Razvojne Banke FBiH nad namjenskim korištenjem kredita, komercijalna banka je dužna na zahtjev Razvojne Banke FBiH, dostaviti svu dokumentaciju koja se odnosi na namjensko korištenje sredstava odobrenog(ih) kredita.

8. OBJAVLJIVANJE AKTA

Ministarstvo će ovaj Program i Odluku o usvajanju Programa objaviti na web stranici Ministarstva: www.fmrpo.gov.ba.